

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАУЧЕН АРХИВ

Годишен отчет
за дейността през 2012 г.
на Научен архив на БАН

(Извлечение)

София
2013

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ПРОБЛЕМАТИКА НА ЗВЕНТОТО:.....	3
1.1. Цели и оценка на постигнатите резултати на Научния архив на БАН.....	3
1.2. Оценка на постигнатите резултати във връзка с политиките и програмите от приетите от ОС на БАН на 23.03.2009 г. "Стратегически направления и приоритети на БАН през периода 2009-2013 г.".....	3
1.3. Извършени дейности във връзка с политиките и програмите от приетите от ОС на БАН на 23.03.2009 г. "Стратегически направления и приоритети на БАН през периода 2009-2013 г.".....	3
1.4. Ефект за обществото от извършваните по точка 1.3. дейности.....	4
1.5. Взаимоотношения с институции на Академията.....	4
1.6. Общонационални и оперативни дейности в обслужване на държавата.....	4
1.6.1. Практически дейности.....	4
1.6.2. Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото.....	5
2. РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН ПРЕЗ 2012 Г.:	5
2.1. Научни постижения.....	5
2.2. Научно-приложни постижения.....	5
3. МЕЖДУНАРОДНО НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН.....	5
3.1. В рамките на договори и спогодби на ниво Академия.....	5
3.2. В рамките на договори и спогодби на институтско ниво.....	6
4. УЧАСТИЕ НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН В ПОДГОТОВКАТА НА СПЕЦИАЛИСТИ.....	6
5. ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ.....	6
5.1. Съвместна иновационна дейност с външни организации и партньори.....	6
5.2. Извършен трансфер на технологии и/или подготовка за трансфер на технологии по договор.....	6
6. СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ НА ЗВЕНТОТО	7
6.1 Съвместна стопанска дейност с външни организации и партньори.....	7
6.2 Отдаване под наем на помещения и материална база.....	7
6.3 Сведения за друга стопанска дейност.....	7
7. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН ЗА 2012 Г.....	7
8. СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ В ИЗДАТЕЛСКАТА И ИНФОРМАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН.....	8
9. ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАУЧНИЯ СЪВЕТ НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН.....	9
10. ПРОМЕНИ В ПРАВИЛНИКА ЗА РАБОТА В НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН.....	9
11. СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА ИЗПОЛЗВАНИ В ОТЧЕТА И ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ НЕГО.....	9
12. ПРИЛОЖЕНИЯ	9

1. ПРОБЛЕМАТИКА НА ЗВЕНОТО:

Научният архив на БАН е орган за управление на Националния архивен фонд на Република България на територията на БАН. Като самостоятелно общоакадемично специализирано звено извършва следните дейности: комплектува архивни документи от поделенията на БАН и личните фондове на академици, член-кореспонденти и професори на основна работа в Академията; извършва научно-техническа обработка, експертиза на ценността на документите; организира използването на архивните документи за научно-изследователски, справочни и други цели; подготвя документални издания и изложби; оказва методическа помощ на поделенията на БАН в работата на техните деловодства и архиви.

1.1. Цели и оценка на постигнатите резултати на Научния архив на БАН

Цялата дейност на Научния архив на БАН е подчинена на важните стратегически задачи и приоритети на Академията.

През 2012 г. НА-БАН продължава да изпълнява задълженията си като основно научно-информационно звено в системата на Академията. Оказва специализирана помощ на ръководството на БАН и институтите по отношение установяването и управлението на собствеността на поверените им имоти.

1.2. Оценка на постигнатите резултати във връзка с политиките и програмите от приетите от ОС на БАН на 23.03.2009 г. "Стратегически направления и приоритети на БАН през периода 2009-2013 г."

Научният архив се утвърждава като важен орган за управление на научно документалното наследство – свидетелство за националната ни идентичност и историята на науката и културата в България.

Съхраняваната богата документална база се използва за справочни, научно-изследователски и издателски цели от наши и чуждестранни изследователи, както и от представители на широката ни общественост.

1.3. Извършени дейности във връзка с политиките и програмите от приетите от ОС на БАН на 23.03.2009 г. "Стратегически направления и приоритети на БАН през периода 2009-2013 г."

През отчетния период НА-БАН продължи комплектуването и обработката на документите, произтичащи от дейността на институтите и членовете на Академията. Архивът разшири текущата си работа по актуализиране и прецизиране на научно справочния апарат и въвеждането му в интернет сайта на НА-БАН; по регулярното отчитане и въвеждане на информация за новопостъпилите документи; по създаване на именни и географски показалци на съществуващите описи с цел улесняване работата на потребителите. Разширява се и се активизира работата по реставрация и консервация на застрашени документи. Подобри се режима за съхранение на архивните фондове чрез използване на съвременни влагоуловители и изграждане и обзавеждане на ново архивохранилище с финансовата подкрепа на ръководството на Академията.

Научният архив на БАН има остра необходимост от обновяване и разширяване на материалната база на новото архивохранилище във връзка с предстоящо комплектуване на институтски и лични фондове. Необходимост от ремонт на помещението на реставрационната лаборатория, от нови компютри и на допълнителни материално-технически средства в помощ на реставрирането на документите в риск и др.

Самостоятелно или с други институции се подготвиха изложби, разкриващи документалното богатство на НА-БАН пред българската и европейска общественост.

1.4. Ефект за обществото от извършваните по точка 1.3. дейности

През отчетния период продължи попълването и поддържането на архивния фонд на БАН, както и популяризаторската и публикаторската дейност, изразяващи се в организирането на документални изложби, отпечатване на научни и научно-популярни статии, подготовка на документални издания, участие в научни форуми, изнасяне на лекции пред студенти от катедра „Архивистика“ от СУ и ученици от столичните училища.

Получените резултати предизвикват сериозен интерес не само сред българската научна колегия, но и в широк европейски контекст, увеличават възможностите за бъдещи интердисциплинарни проучвания. Това е приносът на Академичния архив към културното и научно разнообразие на Европа и света в исторически и съвременен план.

Текущото дигитализиране на фондова база на НА-БАН увеличава рязко възможността за по-пълноценно обслужване на научната колегия у нас и в чужбина, както и дава възможност за разширяване на присъствието на българските документални извори в международните електронни архивохранилища.

1.5. Взаимоотношения с институции на Академията

Поради естеството на съхраняваните в НА-БАН документални материали, най-активни са контактите и съвместната дейност с Централно управление на БАН, Централна библиотека на БАН, Кирило-Методиевския научен център, Института за исторически изследвания, Етнографския институт с музей, Института за български език, Института по металознание, Геологическия институт, Института по астрономия с Национална астрономическа обсерватория и др. В качеството си на методически ръководител за съхраняването и обработката на текущата документация на институтските деловодства, НА-БАН поддържа връзка със всички академични звена.

1.6. Общонационални и оперативни дейности в обслужване на държавата

1.6.1. Практически дейности

Цялата дейност на НА-БАН е насочена към ефективното и оперативно поддържане в максимално добро състояние на документалното архивно наследство, отложено в резултат на историческото, стопанското, научното и културното развитие на българския народ и държавност. В тази връзка НА поддържа важни професионални връзки с редица институции със сродна дейност: Държавна агенция "Архиви", с Общините в страната, с Регионалните и градски исторически музеи, със СУ "Св. Климент Охридски", с Национална библиотека "Св. св. Кирил и Методий", Националния военен университет във Велико Търново и др.

Архивът разкрива и популяризира архивното документално наследство на БАН чрез участия в международни и регионални изложби, конференции с експозиции и др.

- съвместна пътуваща изложба с Културния институт към Министерството на външните работи („България в Европа“)

- съвместна работа с Института за литература и с Националния литературен музей „Иван Вазов“ при подготовката на конференция, посветена на проф. Иван Шишманов и съпътстващата я изложба „Вазов–Шишманов. Едно забележително приятелство“ под патронажа на Вицепрезидента на България.

1.6.2. Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото

Няма проекти финансирани от национални институции.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН ПРЕЗ 2012 Г.:

2.1. Научни постижения

Съвместно издание (НА-БАН и Архивът на Руската академия на науките и отпечатано в Москва) на документалния сборник „Дончо Костов: выдающийся генетик XX века. Сборник документов“. Отг. редактори В. Ю. Афиани, Р. Симеонова. Съставители: Е. Дяконова, Д. Илиева-Петрова, Г. Йончева, Н. М. Осипова, Москва-София 2011, 270 стр., ISBN 978-5-9902500-6-2.

Сборникът представя неизвестни и непубликувани до този момент документи и материали, свързани с развитието и достиженията на науките генетика, ботаника и биология в България, Европа, Русия и САЩ, както и научните контакти и разработки на новаторът в тези области на знанието акад. Д. Костов. В сборника е включена и неговата научна биография, написана също въз основа на непубликуван изворов материал.

2.2. Научно-приложни постижения

Изложба „България в Европа“, създадена с Института за исторически изследвания при БАН и финансовата подкрепа на Държавния културен институт към МВНР, посветена на 150 г. от рождението на големия български учен и държавник, член на БАН и радетел на европейската идея проф. Ив. Шишманов.

Изложбата е подготвена с активната помощ, съдействие и научни консултации от страна на НА-БАН, който предостави документи и архивни фотографии от личния фонд на професор Шишманов. Експозицията, която бе представена в БАН, СУ, Народното събрание, Европейския парламент в Брюксел, Берлин, Йена и Фрайбург, показва пред нашата и европейска публика нови и неизвестни факти и документи от живота и научното творчество на проф. Шишманов.

3. МЕЖДУНАРОДНО НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН

3.1. В рамките на договори и спогодби на ниво Академия

„Документалното наследство на Евлогий и Христо Георгиеви, съхранено в БАН и Библиотеката на Румънската академия (Електронен каталог на документи по икономически, финансови и търговски въпроси XIX - XX в.)” – с Библиотеката на РА по ЕБР.

3.2. В рамките на договори и спогодби на институтско ниво.

„Създаване на база данни за научните връзки на българските и руските учени по документи от архивите на БАН и РАН“ – Договор за научно сътрудничество с Архива на РАН

4. УЧАСТИЕ НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН В ПОДГОТОВКАТА НА СПЕЦИАЛИСТИ

- В областта на подготовката на бъдещи специалисти за работа в НА на БАН най-съществен момент е работата на докторанта от ИИИ (Секция „Помощни исторически дисциплини“), спечелил конкурса по обявена от НА тема. След успешно издържаните изпити той работи върху изследване, посветено на развитието на фотографията в България и използването на архивни снимки като на исторически извори. В работата си докторантът използва и фонда на НА за изработване на документален опис.
- Поради своята същност и специфика в НА на БАН се изнасят и онагледяват лекции за студенти от СУ по темите „Опазване, консервация и реставрация на архивни документални материали“ (д-р Р. Марчева) и „Работа с архивни фотографски документи“ (доц. Р. Симеонова).
- НА на БАН е база за провеждане на лятна практика на студентите от катедри „Възраждане“ и „Архивистика и документалистика“ при ИФ на Софийския университет.
- НА на БАН подпомага студенти при разработки на курсови и дипломни работи.
- Архивисти от НА изнасят лекции пред ученици от столични училища.

С оглед на поддържането и разширяването на посочената по-горе дейност, бихме посочили крайната необходимост от ремонт и дооборудване на Лабораторията по реставрация и консервация, както намерението ни през 2013 г. да поискаме още едно докторантско място. Само по този начин можем да работим за разширяването на научния потенциал на работещите в НА, което отговаря на целите и задачите за развитие на Архива.

5. ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ

5.1. Съвместна иновационна дейност с външни организации и партньори

Научният архив на БАН не е извършвал съвместна иновационна дейност с външни организации и партньори.

5.2. Извършен трансфер на технологии и/или подготовка за трансфер на технологии по договор

Научният архив на БАН не е извършвал трансфер на технологии и/или подготовка за трансфер на технологии по договор с външни субекти.

6. СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ НА ЗВЕНТО

6.1 Съвместна стопанска дейност с външни организации и партньори

Научният архив на БАН не осъществява съвместна стопанска дейност с външни организации и партньори.

6.2 Отдаване под наем на помещения и материална база

Научният архив на БАН не отдава под наем на помещения и материална база.

6.3 Сведения за друга стопанска дейност.

Научният архив на БАН извършва стопанска дейност по обслужване на читателите в читалнята към архива – издава читателски карти и предоставя услуги по ценоразпис.

7. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН ЗА 2012 Г.

В отчетът за касовото изпълнение на бюджета на Научен архив за 2012 г. по-долу е представен кратък финансов анализ на получените приходи от бюджетни средства, собствените приходи, както и направените разходи към 31.12.2012 г.

Приходи:

През 2012 г. са постъпили общо приходи в размер на **219723 лв.**, в това число:

(1) Бюджетна субсидия за 2012 г.	166300 лв.
(2) Собствени приходи	3670 лв.
(3) Вътрешни трансфери между звената от ЦУ на БАН	49753 лв.

Разходи:

Общо разходите на Научен архив на БАН за 2012 г. са в размер на **241199 лв.**, както следва:

- от бюджетна субсидия	166300 лв.
- от собствени средства	15353 лв.
- по договори с ФНИ	1741 лв.
- Вътрешни трансфери между звената от ЦУ на БАН	49753 лв.
- Недостиг на средства	8052 лв.

В таблицата по-долу е представено разпределението на разходите по параграфи:

Параграф	Наименование	Стойност, лв.
01-00	Заплати и възнаграждения	145035
02-00	Други възнаграждения	11988
05-51	Вноски за фонд ДОО	17943
05-60	Здравни осигуровки	7451
05-80	Фонд ДЗПО	1371

Параграф	Наименование	Стойност, лв.
10-12	Медикаменти	-
10-13	Постелен инвентар и облекло	-
10-14	Учебен и НИР и библиотека	41
10-15	Материали	18756
10-16	Вода, горива и енергия	-
10-20	Външни услуги	7283
10-30	Текущ ремонт	29288
10-40	Данъци, мита, такси (др. фин. услуги)	-
10-51	Командировки в страната	1763
10-51	Командировки в чужбина	-
10-69	Други разходи за фин. обсл. в банка	-
10-91	СБКО	252
10-40	Данъци СБКО	28
29-92	Други разходи за лихви	-
40-00	Стипендия на докторанти, в т.ч. и здравни осигуровки	-
52-00	Придобиване на друго оборудване и	-
53-00	Програмни продукти	-
1098	Представителни	-
	Общо разходи за дейността :	241199

8. СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ В ИЗДАТЕЛСКАТА И ИНФОРМАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН

Извършен е анализ и подготовка за възстановяване на издателската дейност на НА-БАН с цел разширяване на популяризирането и представянето на съхраняваните документи в по-удобна за читателите форма.

Другото основно направление от информационната дейност на Архива се базира на представянето на документното богатство в Интернет. Основен проблем там се явява липсата на собствен сървър, чрез който да се представят и управляват дигитализираните материали.

9. ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАУЧНИЯ СЪВЕТ НА НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН

Научният архив на БАН няма Научен съвет

10. ПРОМЕНИ В ПРАВИЛНИКА ЗА РАБОТА В НАУЧНИЯ АРХИВ НА БАН

Научният архив на БАН не е променял Правилника си за вътрешния ред.

11. СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА ИЗПОЛЗВАНИ В ОТЧЕТА И ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ НЕГО

а.е. – архивна единица

БАН – Българска академия на науките

ИИИ – Институт за исторически изследвания

НА – Научен архив

НА-БАН – Научен архив на Българска академия на науките

Сб. – сбирка

СУ – Софийски университет „Св. Климент Охридски“

РАН – Руска академия на науките

РА – Румънска академия

ф. – фонд

12. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №1.1. – Списък на публикациите

Таблица 01 – ПЕРСОНАЛ

Таблица 02 – ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Таблица 03 – БРОЙ ПУБЛИКАЦИИ ПРЕЗ 2012 г.

Таблица 04 – Проекти, финансирани от Национален фонд "Научни изследвания"

Таблица 11 – Проекти, разработвани в международно сътрудничество в рамките на междуакадемични договори и споразумения (ЕБР)

Таблица 30 – Участие през 2012 г. в международни конференции с доклади или съавторство

Таблица 32 – Предвидени за провеждане от звеното конференции и семинари за 2013 г.

Таблица 33 – НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО Споразумения с международни организации, със съпътстващи съвместни научни програми

Таблица 34 – НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО Споразумения с други национални научни организации или висши училища, със съпътстващи съвместни научни програми

Таблица 40 – Гостували чуждестранни учени през 2012 г.

Списък на публикациите

1.1.1. НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ В СПИСАНИЯ И ПЕРИОДИЧНИ ИЗДАНИЯ

1.1.1.1 Публикации, които са реферирани и индексирани в световната система за реферирание, индексирание и оценяване

1. *Величкова, Цв., М. Иванова.* Юбилейна конференция на тема „Архиви, професия и образование – реалности и стратегии“ (18-19 април 2012, София). // *Palaeobulgarica*, XXXVI, № 1 (2012), с. 119-124. (ISSN 0204 – 4021)

1.1.1.2. Публикации, които са реферирани и индексирани в световната система за реферирание, индексирание и оценяване и са включени в издания с импакт фактор IF (Web Of Science) или импакт ранг SJR (SCOPUS)

1. *Величкова, Цв., М. Иванова.* Юбилейна конференция на тема „Архиви, професия и образование – реалности и стратегии“ (18-19 април 2012, София). // *Palaeobulgarica*, XXXVI, № 1 (2012), с. 119-124. (ISSN 0204 – 4021)

1.1.1.3. В България

1.1.1.3.1. Публикации без реферирание и индексирание в световната система за реферирание, индексирание и оценяване (в световни вторични литературни източници). Излезли от печат през 2012 г.

1. *Вапцарова, Г., Д. Илиева, Цв. Величкова.* Сто години от приемането на първия закон на БАН и преименуването на Книжовното дружество в Академия. // *СпБАН*, кн. 2, 2012, с. 65 – 68 (ISSN 007 - 3989) и в: „Информационен бюлетин на ЦБ-БАН“, бр.2, февруари 2012, <http://cl.bas.bg> (ISSN 1312 – 9899).
2. *Вапцарова, Г., Д. Илиева.* Етнографският принос на Феликс Каниц за българския народ и култура. // *ИДА*, бр. 102, 2012, с. 110–122 (ISSN 0323 – 9780).
3. *Вапцарова, Г., Д. Илиева.* Българското книжовно дружество и денят на Кирил и Методий.// *Наука*, №4, 2012, с. 5 – 10 (ISSN 0861 – 3362).
4. *Вапцарова, Г., Д. Илиева.* Войната за Освобождението на България (1877 – 1878) в документи, съхранени в Научния архив на БАН, Информационен бюлетин на ЦБ – БАН, бр. 3 (61), г. VI, март 2012, <http://cl.bas.bg> (ISSN 1312 – 9899).
5. *Вапцарова, Г., Д. Илиева, Д. Атанасова.* Съвместен проект на ЦБ и НА БАН, Информационен бюлетин на ЦБ – БАН, бр. 2 (60), г. VI, февруари 2012, , <http://cl.bas.bg> (ISSN 1312 – 9899).
6. *Вапцарова, Г., Д. Илиева, Д. Атанасова.* Европейските измерения на творчеството на Феликс Каниц, представени чрез проект на НА и ЦБ БАН”, *Списание на ББИА онлайн*, бр. 3, 2012, с. 40 – 43, <http://www.lib.bg/publish/broeve/2012/BBIA>
7. *Величкова, Цв.* Празнуването в България на 3 март – Денят на освобождението. // *Наука*, № 2, 2012, с. 55-58. (ISSN 0861 3362)

8. Симеонова, Р., Цв. Величкова. Майор Дабко Устагенчев и непубликуваният му ръкопис за Феликс Каниц. // Списание на БАН, № 5, 2012, 47-50 (ISSN 0007 – 3989)
9. Стоичкова, Д. Вътрешната политика на кабинета “Гешов” в навечерието и по време на Балканската война. // Минало, бр.3, 2012, с. 53-64 (ISSN 1310 – 3415).

1.1.1.3.2. Приети за печат през 2012 г.

1. Симеонова, Р. Силистра и силистренския край. Документален сборник.

1.1.2. НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ В СБОРНИЦИ ОТ КОНФЕРЕНЦИИ И ТЕМАТИЧНИ СБОРНИЦИ

1.1.2.2. В България

1.1.2.2.1. Излезли от печат

1. Ванцарова, Г., Д. Илиева, Д. Атанасова. Мястото на Феликс Каниц в европейската география и военна картография. – В: Мениджмънтът в динамично променяща се среда за сигурност. Велико Търново, Изд. комплекс на НВУ “В. Левски”, 2012, с. 60 – 72, том II (ISBN 978 – 954 – 753 – 089 – 8).
2. Ванцарова, Г., Д. Илиева, Д. Атанасова. Въздействието на културното наследство на Феликс Каниц върху българската национална идентичност. – В: Образованието в информационното общество. София, Асоциация “Развитие на информационното общество”, 2012, с. 163 – 171 (ISSN 1314 – 0752).
3. Стоичкова, Д. Ив Ев. Гешов и благотворителността. //Изв. на историческия музей в Кюстендил, т.17, 2012, с. 129-146 (ISBN 08611 – 4342).

1.1.2.2.2. Приети за печат през 2012 г.

1. Величкова, Цв., М. Иванова. Дигитален Кирило-Методиевски архив
2. Симеонова, Р., Величкова, Цв. „Научният архив на БАН като извор за регионални изследвания на Северозападна България (по документи от архивния фонд на Феликс Каниц“;
3. Симеонова, Р., Величкова, Цв. „Научният архив на БАН като извор за регионални изследвания на Северозападна България (по документи от архивния фонд на Феликс Каниц“. Сборник в чест на Огняна Маждракова.
4. Симеонова, Р., Атанасова Д., Йончева, Г., Илиева, Д., Величкова, Цв., „Felix Kanitz’s Archival Heritage, preserved at the BAS“, „Regions, Borders, Societies and Identities in Central and South-East Europe“ Hungarian-Bulgarian History Conference.
5. Марчева, Р. „Правила за опазване на документални и книжни материали в архивните институции“. За сп. „Архивен преглед“.

1.1.3 СЪВМЕСТНИ ПУБЛИКАЦИИ С ЧУЖДЕСТРАННИ УЧЕНИ

1.1.3.1 В Русия

1. „Дончо Костов: выдающийся генетик XX века. Сборник документов“, отг. Ред. В. Ю. Афиани, Р. Симеонова, съст.: Е. Дяконова, Д. Илиева-Петрова, Г. Йончева, Н. М. Осипова, Москва-София 2011, 270 стр., ISBN 978-5-9902500-6-2
2. Симеонова, Р. Дончо Костов. Жизнь и деятельность. В: „Дончо Костов: выдающийся генетик XX века. Сборник документов“. Москва, 2011, стр. 4-32.